

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Murto, T., Häsänen, M., Tunturi, N. & Rajamäki, A. 2021. Kätilö- ja perustason ensihoitajaopiskelijat harjoittelivat yhdessä matkasynnytyksen hoitoa. Talk-verkkolehti, HYVE / Health and Well-being 1.12.2021.

Link to the original publication: [URL](#)

All material supplied via Turku UAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Kätilö- ja perustason ensihoitajaopiskelijat harjoittelivat yhdessä matkasynnytyksen hoitoa

01.12.2021

Kirjoittajat

Tiina Murto lehtori, FT, kätilö, Turun ammattikorkeakoulu

Marjatta Häsänen lehtori, TtM, kätilö, Turun ammattikorkeakoulu

Niina Tunturi lehtori, TtM, KM, kätilö, Turun ammatti-instituutti

Alexi Rajamäki Viestintäsuunnittelija, Turun ammattikorkeakoulu

Matkasynnytykset ja muut suunnittelemttomat sairaalan ulkopuoliset synnytykset ovat lisääntyneet merkittävästi Suomessa viime vuosikymmenten aikana. Tämä asettaa uusia moniammatillisia vaateita sekä ensihoidon että myös kätilötyön opetukseen.

Syyskuussa 2021 Turun ammattikorkeakoulu ja Turun ammatti-instituutti pitivät yhteisen matkasynnytyksen hoito -harjoitusiltapäivän kätilöopiskelijoiden ja perustason ensihoitajien välillä. Idea yhteistyöstä lähti instituutin opettajalta Niina Tunturilta, joka halusi tarjota opiskelijoilleen moniammatillisen oppimiskokemuksen AMK:n hyvissä koulutustiloissa. Ajatuksen taustana oli se, kun pienimpiä synnytysyksiköitä on suljettu viime vuosien aikana ja välimatkat sairaaloiden välillä ovat kasvaneet, myös suunnittelemttomat sairaalan ulkopuoliset synnytykset ovat lisääntyneet.

Moniammatillisuudesta on useita hyötyjä

Maaailman terveysjärjestö (World Health Organization WHO) määrittelee moniammatillisen koulutuksen ja osaamisen prosessiksi, jossa eri koulutustaustaiset terveysalojen opiskelijat (tai työntekijät) oppivat yhdessä tiettyinä ajanjaksoina koulutuksen aikana. WHO:n mukaan moniammatillinen koulutus ja yhteistyö on osa innovatiivista strategiaa, jolla voidaan myös vaikuttaa maailmanlaajuiseen terveysalan työvoimakriisiin.

Moniammatillisella osaamisella ja oppimisella on monia hyötyjä. Tutkimuksissa on osoitettu, että koulutus lisää palvelujen laatua, vaikuttavuutta, asiakastyytyvääisyyttä sekä myös potilasturvallisuutta. Moniammatillinen oppiminen poistaa myös mahdollisia kaavamaisia käsityksiä muista ammattialoista. Opiskelijat ymmärtävät ja arvostavat paremmin toistensa rooleja ja ammattitaitoa yhteisessä hoitoprosessissa. Tärkeää on ymmärtää, miten oma asiantuntijuus ja osaaminen tulevat yhteiseen käyttöön ja kaikkien hyväksi työskentelyssä.

Matkasynnytyksessä tarvitaan monialaista osaamista

Matkasynnytys sekä muu suunnittelematon sairaalan ulkopuolinen synnytys sisältää aina riskejä sekä synnyttäjälle että vastasyntyneelle. Olosuhteet ovat usein nopeasti muuttuvia ja stressaavia, ja ainutlaatuisessa tilanteessa tarvitaan monialaista asiantuntijaosaamista. Useimmiten tarkoitetaan poikkeavan hyvää suoritusta, joka perustuu ammatilliseen sekä alakohtaisiin käytänteisiin. Usein matkasynnytystä on hoitamassa ambulanssissa toimiva ensihoidon tiimi ja synnytysalin kättilö puhelinyhteydessä.

Yhteinen harjoitus kättilöopiskelijoiden ja perustason ensihoitajien välillä toteutettiin siten, että molemmat ryhmät, niin kättilöopiskelijat kuin perustason ensihoitajaopiskelijatkin olivat valmistautuneet ennakolta tulevaan harjoitukseen omassa opiskeluryhmässään. Tarkoituksena oli, että ensihoitajaopiskelijat saavat tutustua käytännön harjoituksiin, joita kättilöopiskelijat heille ohjasivat.

Ohjelmaan kuului muun muassa tutustuminen sydänäänilaitteeseen (KTG) ja raskauden keston määrittäminen. Lisäksi harjoiteltiin ulkotutkimuksen tekemistä, tutustuttiin imukuppi- ja pihtivälineisiin sekä harjoiteltiin varsinaista synnytyksessä avustamista ja sikiön ulosauttoon kuuluvia otteita.

Päivän huippukohtana oli simulaatioharjoitus

Iltapäivän kruunasi simulaatioharjoitus, jossa iltapäivän aikana opiskeltuja asioita pääsi soveltamaan käytäntöön todellisuutta muistuttavassa tilanteessa. Osa opiskelijoista osallistui varsinaiseen simulaatioon ja loput toimivat simulaation tarkkailijoina.

Simulaation lähtökohtana oli seuraava tilanne, joka kerrottiin harjoituksen alussa kaikille.

Olette perustason ensihoitajaopiskelijoita ja asutte kimppakämpässä Loimaalla. Naapurissanne asuu lapsiperhe, jonka 4- ja 6-vuotiaita lapsia olette satunnaisesti hoitaneet. Naapurin rouva Milla odottaa kolmatta lasta. Simulaatioharjoitus alkaa, kun naapurin mies Tomi soittaa hätäntyneenä ovikelloanne ja kertoo vaimonsa Millan synnytyksen käynnistyneen yllättävän rajusti ja pyytää apuanne. Lapset ovat kerhossa.

Simulaatioharjoituksen oppimistavoitteena oli, että osallistujat osaavat tukea ja auttaa synnyttävää naista suunnittelemattomassa sairaalan ulkopuolisessa synnytyksessä. Lisäksi tavoitteena oli, että he osaavat tarkkailla ja turvata vastasyntyneen peruselintoiminnot.

Tarkkailijat arvioivat synnyttäjän ja sikiön turvallisuutta sekä äidin ja isän tukemista synnytyksen aikana. He tarkkailivat myös vuorovaikutukseen, yhteistyöhön ja tiedonkulkuun liittyviä asioita.

Simulaatioharjoituksen purussa osallistujat kertoivat yllättyneensä synnyttävän perheen rauhoittavan kohtaamisen merkityksestä. Kumpikin opiskelijaryhmä toi esiin myös toistensa ammattien osaamisen ymmärtämisen lisääntyneen.

Hänninen (2019) on pro gradu -tutkielmassaan todennut, että ensihoitajien synnytyksen hoidon koulutuksessa keskeisiä sisältöjä voivat olla synnytystapahtumaan varautuminen ja ennakointi sekä synnytyksen etenemisen arviointi. Myös synnytyssalin kättilön konsultointi ja vastasyntyneen sekä äidin hoito ja valvonta, sekä turvallinen siirto synnytyssairaalaan ovat tärkeitä koulutuksen osa-alueita. Tutkimuksissa on myös osoitettu, että taitopaja- ja simulaatio-oppiminen ovat hyviä käytänteitä osaamistavoitteiden saavuttamisessa.

Lisäkoulutusta synnytyksen hoidosta tarvitaan

Suomalaisten työssä olevien ensihoitajien synnytyksen hoidon osaamisesta puuttuu tutkimusnäyttö. Tutkimuksissa, joissa on selvitetty ensihoitajien käsityksiä synnytyksen hoidon osaamisesta, on tullut esiin, että osa heistä kokee selviytyvänsä normaalista, ilman komplikaatioita tapahtuvasta synnytyksestä hyvin. Osa taas kokee tietotaitonsa hauraammaksi ja selviytymisensä epävarmemmaksi. Komplisoituneen synnytyksen hoidossa tietotaidot koettiin riittämättömiksi melkein aina. Ensihoitajat kuitenkin tunnistivat osaamisensa rajallisuuden ja halusivat kehittää sitä.

Monet ensihoitajista peräänkuuluttavat lisäkoulutusta synnytyksen hoidosta jo peruskoulutuksen aikana, mutta myös täydenniskoulutusta valmistumisen jälkeenkin.

Lisäkoulutusta ja yhteisten harjoitteluiden jatkamista toivoivat myös sekä perustason ensihoitaja- että kättilöopiskelijat. Opiskelijat kokivat, että yhteinen harjoitus oli vaihtelua perinteisiin oppitunteihin, kun kaikkia osapuolia valmistettiin kohtaamaan toisensa ammattilaisina. On todennäköistä, että jossain vaiheessa urakehitystä kättilö voi kohdata tilanteen, jossa ohjaa ensihoitajaa synnytyksen hoidossa. Yhteistyö jo opiskeluvaiheessa auttaa ymmärtämään ja arvostamaan myös toisen ammattiryhmän osaamista ja ammattitaitoa.

”Opiskelijayhteistyö eri ammattiryhmien välillä on rikkaus”

Turun AMK:n kätilöopiskelija Veera Arvola (oik.) ohjasi perustason ensihoidon opiskelijoita synnytyksen hoidossa.

Syksyisenä torstaina Turun ammattikorkeakoulun kätilökoulutuksen opetustilat täyttyivät innostuneista kätilö- ja lähihoitajaopiskelijoista. Alkamassa oli uusi moniammatillinen koulutusyhteistyö, jossa Turun ammatti-instituutin perustason ensihoitajaopiskelijat saivat perehdytystä matkasynnytyksen hoitoon. Samalla opittiin lisää raskauden ja synnytyksen ajan aiheista.

ICT-Cityssä järjestetyssä teemapäivässä ohjaajina toimi joukko seitsemännen lukukauden kätilöopiskelijoita. Yksi osallistujista oli kätilöopiskelija Veera Arvola, ensimmäiseltä koulutukseltaan ensihoitoon suuntautunut lähihoitaja. Tausta on sama kuin perustason ensihoitajaopiskelijoilla, jotka ovat nyt mukana opetusyhteistyössä.

Arvolan mukaan eri ammattialueisiin suuntautuneiden hoitoalan opiskelijoiden kohtaaminen jo ennen työelämää on rikkaus paitsi opinnoille myös tulevalle työelämälle.

– Kun aikoinaan opiskelin perustason ensihoitoa, oli mielestäni synnytys yksi mielenkiintoisemmista asioista. Opetus oli tietysti silloinkin hyvää ja kattavaa, mutta koen näin jälkikäteen, että vastaavanlainen teemapäivä olisi ollut erityistä mielenkiintoa herättävä perinteisten oppituntien sijaan tai tueksi.

Arvola kertoo yhteisten harjoitusten tuoneen moniammatillista osaamista ja oppia molemmille opiskelijaosapuolille.

– Saimme harjoitusta ohjaamisen taitoihimme ja vahvistusta sille, että todella osaamme sen, mitä olemme opiskelleet oppitunneilla. Oli hienoa nähdä, kuinka kiinnostuneita perustason

ensihoidon opiskelijat olivat synnytyksestä. He ottivat ohjeemme vastaan avoimesti ja motivoituneesti, Arvola kiittelee.

Teksti & kuva: Aleksi Rajamäki

Erinomaista palautetta saanut yhteisopetus saa jatkoa

Kerätyn palautteen perusteella kokemukset yhteisopetustilanteesta olivat pelkästään myönteisiä. Opiskelijat arvioivat oppineensa niin ohjaustaitoja, kädentaitoja, synnyttävän naisen kohtaamista sekä vuorovaikutustaitoja. Opettajat puolestaan saivat nauttia osaavien opiskelijoiden sujuvasta ja motivoituneesta yhteistyöstä sekä eri koulutusasteiden mukanaan tuomista näkökulmista.

Opettajat (vas.) Niina Tunturi, Tiina Murto ja Marjatta Häsänen ovat tyytyväisiä moniammatilliseen kokeiluun.

Yhteistyö opettajien ja opiskelijoiden kesken oli antoisaa ja sujuvaa syksyn kiireisten aikataulujen yhteensovittamisesta huolimatta. Koronatilanteen vuoksi pitkään jatkuneiden etäopetusjaksojen jälkeen tuntui mukavalta tavata muita ja oppia yhdessä. Nyt opettajat ovat toiveikkaita, että yhteisharjoituksesta voitaisiin tehdä yhteinen, moniammatillinen käytäntö myös jatkossa. Yhteisen oppimiskokemuksen jälkeen jokainen sai rohkeutta järjestää vastaavia harjoituksia.

Lähteet

Araújo HPA, dos Santos LC, da Silva Domingos T, Alencar RA. 2021. Rev. Latino-Am. Enfermagem ;29:e3450 DOI: 10.1590/1518-8345.4484.3450

Hänninen J. 2019. Selviytymistä vai hyvää tuuria? Suunnittelemattoman sairaalan ulkopuolisen synnytyksen hoidon osaaminen ensihoitajien ja kätilöiden tarinoissa. Pro gradu -tutkielma. Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta. Tampere: Tampereen yliopisto.

Roodbol PF. 2010. Multiprofessional education to stimulate collaboration: a circular argument and its consequences. GMS Zeitschrift für Medizinische Ausbildung. Vol. 27(2). doi: [10.3205/zma000665](https://doi.org/10.3205/zma000665)

Ovaskainen K. 2021. Out-of-Hospital Deliveries in Finland: A Nationwide register study. Väitöskirja. Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta, Tampere: Tampereen yliopisto

Tervaskanto-Mäentausta, T., Lastumäki, O., Varkki, E. & Tervajärvi, L. 2020. Miten moniammatillinen terveysalan koulutus toteutuu suomalaisissa korkeakouluissa? ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 73. Viitattu 25.10.2021. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2020091870142>.

World Health Organization. 2010. Framework for action on interprofessional education & collaborative practice. Geneva. Saatavilla: http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/70185/WHO_HRH_HP_N_10.3_eng.pdf?sequence=1

Kuvat: Aleksi Rajamäki